

Кітапхана - рухани байлық мекені

2021 жылдың тамыз айында Шарбакты ауданының Орталықтандырылған кітапхана жүйесі өзінің 45-ші мерейтойсын атап етеді. Алайда, аудан гумағындағы кітапханалардың тарихы алдеқайда теренде жатыр. Кітапханалардың ерте шекірсі турулары құжаттар сақталмаған, ол күгерлердің, бұрынғы оқырмандар мен қызметкерлердің әнгімелері бойынша қалпына келтирілген. Онда - ауданымыздың мәдениетінің пайды болу хроникасы, уақыт пен үрпактың рухани байланысы және оның әрі қараң да мыны мен өркендеуіне деген үміт.

1970 жылдары бүкіл Кеңес Одағында кітапханаларды орталықтандыру бойынша жекпай науқаны басталды, оның мақсаты кітапхана жұмысын жетілдіру, кітапхана ісін дамтыу, осы мәдени мекемелердің материалдық базасын нығайту болды. Біздін аудан да шетте қалып қойған жоқ. Осылайша, 1976 жылы облыстық мәдени басқармасының шешімімен Шарбакты ауданында бірынғай орталықтандырылған кітапхана жүйесін құрылды. Біріктіру кезінде ОЮҚ кітапкоры бірнеше ондаған мың дана-ны құрады. Бірынғай қор көз келген филиалдың оқырмандарына барлық кітапханалардың корын пайдалануға мүмкіндік берді. Осының арқасында оқырмандар мен кітап беру саны артасты. Барлық Біріккен кітапханалар ортақ қор мен мұлікпен, бірынғай штап пен әкімшілік-шаруашылық басшылығымен бірынғай мекеме - ОЮҚ ретінде қарастырылды. 1931 жылы негіз қаланған Орталықтандырылған аудандық кітапхана бүкіл кітапхана жүйесінің орталығы болып келді және осы күнге дейін болып табылады.

Ыркытрудың бірші кезеңінде кітапхана жүйесін 44 кітапхана қірді. ОҚЖ алғашқы директоры болған Терещенко Мария Григорьевна - қамқорлы, белсенді, жігерлі адам. Бұрынғы әріптестерінің естеліктері болынша, кітапхана жүйесіндегі басшы болып жұмыс істеген жылдары Мария Григорьевна веziн талапшыл, бірақ әділ директор ретінде көрсетті. Ол 1983 жылға дейін, күрметті демалысқа шыққанға дейін әз жұмысын атқарды.

1983 жылы Мария Григорьевнаң орнына Татаринцева Наталья Владимировна келді. Ол кезде Наталья Владимировна небәр 22 жаста еді. Осылайша Наталья Владимировна ОЮК-нің облыс бойынша ең жас директоры болды, бірақ бұл оның үжымды 17 жыл бойы үйлесімді және сауатты басқаруына ешбір кедергі болмады.

Тоқсаныншы жылдар кітапхана қызметкерлерінің жадында ең киын жылдар болып қалды: ақшаның жетіспеуі, штаттардың қысқартылуы, «оңтайландыру», одан кейін 44 кітапхана-ның 20-сыға ғана қалды. Кітапханаларды дамытуға бюджет қарағаты ете аз белгінді, жалақы үлкен кідіріспен, киындықпен беріле бастады. Дәл осы кезеңде ақылы қызметтер енгізіліп, демеушілермен байланыс орнатылып, «Кітапханаға көмектес» атты акциясы тәжірибелене бастады. Кітапханалар бос уақытты үйымдастыруда белсенді жұмыс істей бастады, тек бос уақытты үйымдастыру кітапханалардың өмір сүруіне, өзін танытуына және таныма-мал болуына көмектесті. Адамдар кітапханаға тек кітап немесе газет оқу үшін ғана емес, сонымен қатар бұка-ралық іс-шараларға, жаңынц жылұлы мен жақсы көnlік-күйге бөлөну үшін де келе бастады. Киын экономикалық

жағдай үзақ уақыт бойы сақталды, тек екі мыңшының жылдарға жақын кітапханалар жаңа фасырдың тұрақтылығы мен серпінін сезіне бастанды. Дәл осы кезеңде, жаңа компьютерлік және ақпараттық технологияларды енгізу кезінде ОҚЖ директоры болып Вираидол Ольга Николаевна тағайындалды. Оның өмір жолы әрқашан кітапхана өмірімен тығыз байланысты болды. Мектептен кейін ол Ермак мәдени ағарту училищесіне окуға түсіп, оның бітіргеннен кейін Шарбақты кітапханасына жіберілді. Көптеген жылдардан бойы балалар кітапханасында жұмыс істеді, ал 2000 жылдан бастап Шарбақты ОҚЖ-ны басқарды. Кітапхана жүйесін басқарған жылдары Ольга Николаевна өзін жоғары болікті маман, сезімтал ері қайырымды басшы ретіндегі көрсете білді.

Жаңа ғасырдың алғашқы онжылдығы үлкен кітапханалық оқиғамен белгілінді. 2003 жылы біздің ОЮК базасында «Жаңа кітапхана - жаңа ақпараттық қауымдастық үшін «Модельді аудандық кітапхана» атты республикалық конференция өткізілді. Уш күндік конференция тек Орталықтандырылған аудандық кітапхана қыбырасында ғана емес, сонымен Қатар қатысушылар Орловка ауылдық кітапханасына экспкурсияға шақырылды. Осыдан біраң уақыт бұрын, 2003 жылы Орловка ауылдық кітапханасы Қазақстандағы алғашқы модельді ауылдық кітапхана болып анықталды, сондыктан барлық қонақтар жұмыстың жаңа бағыты мен мазмұнымен танысуға қызығушылық танытты. Уш жылдан кейін, яғни 2006 жылы аудандық Орталықтандырылған кітапхана базасында кітапхана қызметкерлерінің облыстық конференциясы өтті. 2006 жылдың мамыр айында «Ауыл кітапханасы» мемлекеттік бағдарламасының арқасында Шарбақты ауданының Орталықтандырылған және Орловка ауылдық кітапханаларының веб-сайттары аэзірленді, құрылды.

2010 жылдан бері қоғамдық

2010 жылдың маусым айынан бастап Орталықтандырылған кітап жау жүйесін Гүлжан Ахатқызы Естадева басқарады. Басшылық басталған сәттен бастап-ақ, Гүлжан Ахатқызы әкімшінің шеберлігін, ен жақсы қасиеттерін таныта білді, бұл біздің ұжымға жұмысқа қатысты кез келген мәселелерді үйлесімді шешуге мүмкіндік береді. 2012 жылды Гүлжан Ахатқызы ұжымымен бірге Шарбақты ОКОЖ күніне орай С.Торайғыров атындағы облыстық әмбебаптың кітапханасына өз жұмысының үсініп, онда біздің жұмысымызға оң баға берілді. 2013 жыл оқиғаларға толы жыл болды.

2013 жылдың қараша айында шекара маңы ынтымактастығы аясында Балалар және Аудандық кітапханалар ұжымы Құлынды ауылардағы кітапханасына барды. Сондай-ақ, 2013 жылы алғаш рет алғашқы үшкінші кітапхана Wi-Fi маршрутизаторына қосылды, бұл кітапханашылар мен интернеттегі оқырмандарға жедел еріп жақсы жұмыс істеуге мүмкіндік берді. Көптен күткен оқиға 2013 жылы Арбиген ауылында жаңа кітапхананың ашылуы болды. 2016 жылы Орталықтандырылған кітапхана «Шекарасыз байланыс. Қызығушылықтар бойынша клубтар» сайсына жеңім-паз атандыған «Ардагер» клубының жұмысын үсініп, кітапхана жаңындағы қызығушылықтар бойынша уздық клуб

2017 жылдың акпан айында Орталықтандырылған және Балалар кітапханалары Чайко көшесі, 39 мекен-жайы бойынша бүркіні Абай атындағы мектеп ғимаратына қоشتі. Бұған дейнін кітапханалар Чкалов көшесінің 25-де болған.

2017 жылдың қараша айында Шарбакты аудандық Орталықтандырылған кітапханасының қарамағында «Рұхани қазына» жобасы аясында «Кітапхана-рухани» байлық мекенін атты облыстық семинар өтті. Аталаған семинарға облыстың барлық кітапхана мамандары қатысты. Облыстық кітапхананың әдіскеρи С.С.Жанғазиноға Павлодар облысының бұқаралық кітапханалары арасында Үздік мультимедиа әлкетану веб-ресурсына «Тарих альбомы ашылды» атты сайысын қорытындырап, бірінші орынды Шарбакты аудандының ОҚЖ «Александровка - құтты мекен, ырысты өлкө» әлкеттану веб - ресурсы иеленді.

Біздің кітапханашылардың шығармашылық жұмысы жоғары нәтижелерге қол жеткізуге көмектеседі, олар үнемі облыстық және аудандық байқауларап қатысып, өз қызыннан жоғары бағасына ие болады. Осылайдың шаралардың бірі 2018 жылдың мамырында Астана қаласында өткен «Рухани қазына – 2018» Мәдениет және енер саласы үйімдері мен қызметкерлерінің I фестиваліне қатысып, «Рухани қазына-2018» байқауының корытындысы шығарылды, Шарабқыт ауданының Орталықтандырылған аудандық кітапханасы директоры Гулжан Ахатқызы Естаева атынан «Аудандық (калатық) маңызы бар Үздік мемлекеттік кітапхана» номинациясы бойынша жеңімпаз атанды және 500 мың теңге сертификаттен мәраппатталды.

Шарабқыт ауданында кітапхана

Шароқтың ауданында кітапхана ісінен дамуы жаңа серпінге ие болды, инновациялық өзгерістер ауыл тұрғындарының көп аспектті қажеттіліктерін қамтамасыз етуде жаңа мүмкіндіктер ашты. 2018 жылдың мамыры айында Орталықтандырылған аудандычылар жаңа Үлемеллиниң азыншы

аудандық және Хемельницкий ауылдық кітапханаларында Коровкин - орталықтардың ашылуы өтті. Коровкингтер пайдаланышларды қазіргі әлемдегі заманауи трендтермен таңыстыру үшін, сондай-ақ кітапхана қабырғаларында уақытты ынғайлыш және танымдық өткізу үшін құрылған. 2019 жылы Балалар кітапханасы қайта құрылып, аудандық кітапхана-нада жаңа белім - Балалар әдебиеті бөлімі пайда болды.

2020 жылдың жазында кітапхана
фимаратына күрделі жөндеу жур-
гізді.

Қазірн уақытта Шарбакты ауданының ОЮЖ 16 мыннан астам оқыр-

ныңынан СОЗ 10 мыңдан астам, олар манга қызмет көрсеттін 20 кітапхана-наны қамтиды; бірыңғай кітапхана коры 270000 данадан астам түрлі ба-сылымдарды құрайды; жыл сайын 240 мың дана кітаптар, газеттер мен журналдар беріледі. Бұрынғыда белсенді мәдени-ағарту хұмындырылуде. Бұл әдеби кештер мен өлкетану оқулыры, конференциялар мен презентациялар, әдебиеттерге шолу мен қарау, шығармашылық кез-десулер мен кітап кермелері, іс-шара-лар дәстүрлі түрде ғана емес, онлайн форматында да еткізіледі. Жыл сайын аудан кітапханаларында 700-ден астам түрлі іс-шарарап өткізіледі.

Әсемгүл Сапарғали,
ОАК кітапханасының